

**การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาแลกเปลี่ยน
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
Management Model for Professional Experience Training
for Exchange students, Kamphaeng Phet Rajabhat University**

ชฎาพร โชติธราภรณ์^{1*} และสุวิทย์ วงษ์บุญมาก²

(Chadaporn Chotiradapa^{1*} and Suwit Wongboonmak²)

^{1*}งานวิเทศสัมพันธ์และกิจการอาเซียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

^{1*}Office of International Affairs and ASEAN Affairs, Kamphaeng Phet Rajabhat University,

²Department of Library Science and Information Studies, Faculty of Humanities and Social
Sciences, Kamphaeng Phet Rajabhat University

อีเมลผู้แต่งหลัก : chotirada@gmail.com เบอร์โทร : 06 3361 9542

วันที่รับบทความ 11 มีนาคม 2568

Received: Mar. 11, 2025

วันที่รับแก้ไขบทความ 28 ตุลาคม 2568

Revised: Oct. 28, 2025

วันที่ตอบรับบทความ 31 ตุลาคม 2568

Accepted: Oct. 31, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาแลกเปลี่ยน และ 2) พัฒนาแนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 15 คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 12 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 17 คน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแผนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพพร้อมกันทั้ง 3 ฝ่าย คือ มหาวิทยาลัย โปรแกรมวิชา นักศึกษา และหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน พบว่า 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพ มหาวิทยาลัยต้องจัดประชุมร่วมกับหน่วยฝึกงาน การเตรียมความพร้อม การดำเนินการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร 2) ด้านการดำเนินการตามแผน ต้องมีการกำหนดวิธีการฝึก การประชุมเตรียมความพร้อมการฝึก การจัดการภาระงานและกิจกรรมที่เหมาะสม 3) ด้านการตรวจสอบการจัดฝึก ต้องมีการประชุมแต่ละส่วนงานอย่างต่อเนื่อง การส่งมอบข้อมูล การเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง และ 4) การปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ต้องทำแผนการนิเทศที่ชัดเจน การทบทวนแผนการฝึก การเชิญตัวแทนนักศึกษามาเล่าประสบการณ์การฝึก และการจัดให้มีการยกย่องหรือให้รางวัลแก่นักศึกษาหรือพี่เลี้ยงที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพดีเด่น

คำสำคัญ: การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ; นักศึกษาแลกเปลี่ยน; หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ; มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร; PDCA Cycle

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the management conditions of professional experience training; 2) to find a management for professional experience training; and 3) to evaluate the management for professional experience training of exchange students at Kamphaeng Phet Rajabhat University. It was mixed methods research. For qualitative research, in-depth interviews were conducted with purposive sampling, 15 people, using a semi-structured interview form and focus group discussions with purposive sampling, 12 people. In terms of quantitative research, correctness by experts who specifically selected and cooperated in the research, a total of 17 persons.

The results of the research found that 1) professional experience training was divided into 4 areas: data analysis for organizing training; preparation of training plans, preparation before training and conducting training, supervising, following up, supervising the training. In summary, it will be carried out jointly by all 3 parties: educational institutions, students, and business establishments; 2) development of a professional experience training management model found that 1) planning for professional experience training, university should meet with internship units, meeting according to the plan with 3 parts, preparing and internship according to the cultural organization. 2) In terms of implementing the professional experience training plan, there must be a determination of the training method, training preparation meetings, appropriate workload and activity management, as well as the location, tools, and budget for the professional experience training. 3) In terms of monitoring the professional experience training arrangement, there must be continuous meetings of each department, information submission, meeting arrangements according to standards, performance of assigned duties, openness to feedback and suggestions for improving the plan, and 4) Improving professional training should include a clear supervision plan, reviewing training plans, inviting student representatives to share their training experiences, and organizing recognition or rewards for outstanding students or mentors who have performed professional training.

Keywords: Professional; Experience Training; Exchange Students; Training Department; Kamphaeng Phet Rajabhat University; PDCA Cycle

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพถือเป็นกระบวนการสำคัญในระบบอุดมศึกษาทั่วโลก โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการฝึกงานในบริบทต่างประเทศหรือองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศถือเป็นโอกาสสำคัญในการเปิดโลกทัศน์ เรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ ซึ่งเป็นประสบการณ์อันทรงคุณค่าทั้งในด้านวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง อันเป็นรากฐานของการเป็นพลเมืองโลก (Global Citizenship) และเป็นคุณลักษณะที่ตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21 ให้ความสำคัญอย่างมาก (UNESCO, 2021) โดยเฉพาะการฝึกฝน Soft Skills ด้านการทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา และการปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยจากรายงานของ World Economic Forum ทักษะที่เป็นที่ต้องการของตลาดโลกมากที่สุดไม่ได้จำกัดอยู่ที่ทักษะทางเทคนิค แต่รวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ความยืดหยุ่นทางอารมณ์ และความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลหลากหลายวัฒนธรรม ซึ่งสามารถพัฒนาได้จากการฝึกงานในบริบทสากล ดังนั้น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน จึงช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับบุคคลและระดับประเทศ (World Economic Forum, 2023) นอกจากนี้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษายังช่วยพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจที่มีจริยธรรมในบริบทที่มีความซับซ้อน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกงานในต่างประเทศมักมีทัศนคติที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้กับสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Asian Development Bank, 2023)

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยงานวิเทศสัมพันธ์และกิจการอาเซียน รับนักศึกษาแลกเปลี่ยนจากต่างประเทศ เข้าศึกษาในหลักสูตรภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ หลักสูตร 1 ปี หลักสูตร 2+2 และหลักสูตร 4 ปี ซึ่งปัจจุบันมีนักศึกษาต่างชาติชาวจีน จำนวนทั้งสิ้น 56 คน นอกจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว มหาวิทยาลัยยังมุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาแลกเปลี่ยนให้มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและประสบการณ์ในโลกการทำงานจริง จึงสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนโดยการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เช่น โรงเรียน โรงงานอุตสาหกรรม โรงแรม หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในเครือข่ายความร่วมมือของมหาวิทยาลัย โดยที่ผ่านมา พบว่าปัญหาของการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยน เกิดจากความไม่พร้อมของนักศึกษา ได้แก่ ความรู้พื้นฐาน การเลือกหน่วยฝึกงานไม่เหมาะสมกับตนเอง การปรับตัวไม่ได้ การขาดทักษะด้านการเขียนรายงาน ขาดทักษะการปฏิบัติงาน รวมทั้งความแตกต่างด้านภาษา และวัฒนธรรมการทำงานที่แตกต่าง นอกจากนี้ ยังเกิดจากความไม่เข้าใจในงาน การไม่ตรงต่อเวลารวมถึง ปัญหาด้านการสื่อสาร ปัญหาด้านความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้ หน่วยงานที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงานหลายแห่งยังไม่มี ความเข้าใจ และยังไม่ได้เตรียมรับการเข้าฝึกงานของนักศึกษาแลกเปลี่ยนเข้าฝึกงานในหน่วยงาน เนื่องจาก 1) ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยน 2) ไม่มีความคาดหวังผลงานจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) ไม่มีเป้าหมายในการพัฒนาบุคลากรของตนเองในการเป็นผู้ควบคุมดูแลการ

ฝึกงาน หรือการเพิ่มทักษะในการสอนงาน และ 4) ไม่มีความต้องการกำลังคนเพื่อสนับสนุนงานของหน่วยงาน (งานวิเทศสัมพันธ์และกิจกรรมอาเซียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2567)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้มีการนำวงจรการทำงานแบบ PDCA หรือ วงจรเดมมิง มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ รวมถึงการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาด้วย ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง ทั้งนี้เพราะ PDCA เป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาและทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement – CI) (ดุขัญ ชลปรีชา และภรณ์ทิพย์ สุภาภรณ์, 2567; เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, 2568)

ด้วยสภาพปัญหาและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์

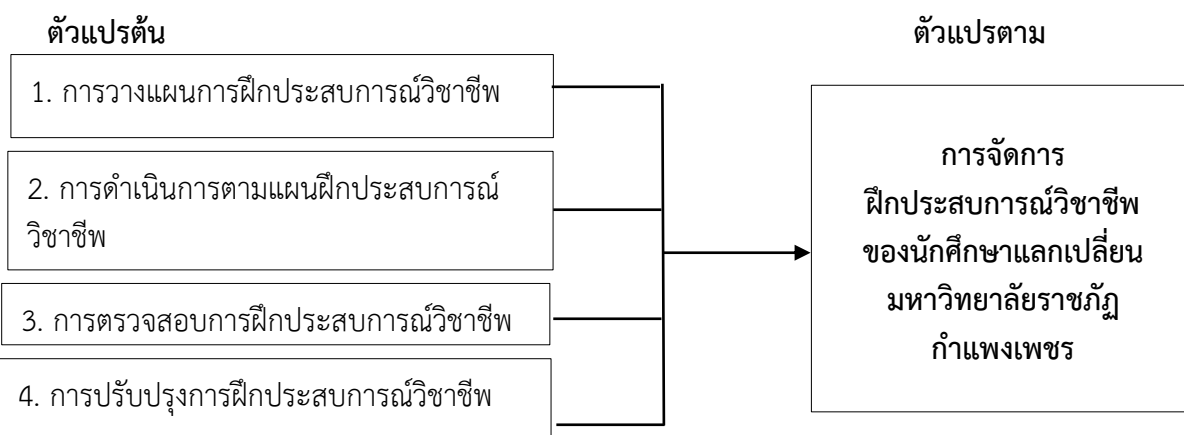
1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขอบเขต

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์เป็นการบริหารจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และกำหนดเป็นการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) การดำเนินการตามแผนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) การตรวจสอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 4) การปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

โดยผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นแนวทางในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จากนั้นผู้วิจัยนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตามหลักการวงจร PDCA Cycle ตามลำดับ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย

1. การวิจัยเชิงเอกสารโดยการรวบรวมข้อมูลชั้นปฐมภูมิ จากการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ งานเขียนเชิงวิชาการ บทความทางวิชาการ และตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จาก 1) คณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 8 คน 2) ผู้ประสานงานด้านวิเทศสัมพันธ์ฝ่ายไทย จำนวน 1 คน และฝ่ายต่างประเทศจากมหาวิทยาลัยละ 1 คน รวมเป็น 3 คน และ 3) นักศึกษาแลกเปลี่ยนที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากมหาวิทยาลัยละ 2 คน โดยมีผลการเรียนสูงสุด มีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยอยู่ในระดับดี และฝึกประสบการณ์ในหน่วยงานที่ต่างกัน จำนวน 4 คน รวมจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งหมดโดยใช้วิธีการพรรณนาความ หรืออุปนัยวิเคราะห์

2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยผู้วิจัยคัดเลือกจาก 1) คณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 5 คน 2) ผู้ประสานงานด้านวิเทศสัมพันธ์ฝ่ายไทย จำนวน 2 คน และฝ่ายต่างประเทศจาก 2 มหาวิทยาลัย ๆ ละ 1 คน รวมเป็น 4 คน และ 3) เจ้าหน้าที่ที่เลี้ยงในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน จำนวน 3 คน รวม 12 คน เพื่อการพัฒนาการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบการสนทนากลุ่มเฉพาะใช้วิธีการตีความหมายในรูปแบบของการวิเคราะห์เนื้อหาแบบกระบวนการวิภาษวิธี (Dialectic Process: DP) ซึ่งจะกระทำไปพร้อม ๆ กันตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย

3. การวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 4 คน 2) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยคู่แลกเปลี่ยน จำนวน 4 คน 3) ผู้ประสานงานมหาวิทยาลัยคู่แลกเปลี่ยน จำนวน 5 คน และ 4) นักวิชาการด้านการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษา จำนวน 4 คน รวม 17 คน โดยผู้วิจัยนำผลการสนทนามาจัดทำเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีผลต่อแนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยมีการพัฒนาการจัดการตามเกณฑ์มาตรฐาน ในการตรวจสอบคุณภาพ ใน 2 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ โดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale สำหรับแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนได้นำแปลเป็นฉบับภาษาอังกฤษและฉบับภาษาจีน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป คัดเลือกข้อคำถามนั้นไว้ใช้ได้ ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 พิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (พิศิษฐ์ ตันทวนิช และพนา จินดาศรี, 2561) สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความถี่

ผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า มีการดำเนินการตามวงจร PDCA Cycle โดยมีผู้ให้ข้อมูล ดังตารางที่ 1 - 2

ตารางที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	8	53.34
ผู้ประสานงานด้านวิเทศสัมพันธ์ฝ่ายไทย	1	6.66
ผู้ประสานงานด้านวิเทศสัมพันธ์ฝ่ายต่างประเทศ	2	13.33
นักศึกษาแลกเปลี่ยนที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4	26.67
รวม	15	100

ตารางที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	4	23.53
ผู้ประสานงานด้านวิเทศสัมพันธ์ฝ่ายไทย	4	23.53
ผู้ประสานงานด้านวิเทศสัมพันธ์ฝ่ายต่างประเทศ	5	29.41
นักวิชาการด้านการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษา	4	23.53
รวม	17	100

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1.1 การวางแผนจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า 1) การวิเคราะห์ความพร้อมในการสนับสนุนการจัดโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มีจัดตั้งผู้ควบคุม อาจารย์ผู้นิเทศ ติดตาม ดูแล และผู้รับผิดชอบการจัดฝึกงานอย่างชัดเจน 2) การวิเคราะห์ความพร้อมของคุณสมบัติ นักศึกษา ได้แก่ ความรู้ ทักษะที่จะฝึก สายงานการฝึก ข้อมูลหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) การวิเคราะห์ความพร้อมในการจัดฝึก ได้แก่ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ ปลอดภัย งบประมาณ การให้คำปรึกษา การให้ความรู้ วิธีการหรือรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง โครงสร้าง การจัดสวัสดิการและเบี้ยเลี้ยง ภาระหน้าที่ที่จะมอบหมายให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 4) การวิเคราะห์ความเหมาะสม และจัดเก็บข้อมูล

1.2 การดำเนินการตามแผนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการจัดทำแผนใน 4 ประเด็น คือ 1) การกำหนดวิธีการและกิจกรรมการฝึก 2) การประเมินผลการฝึก 3) การจัดทำแผนการฝึก และ 4) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.3 การตรวจสอบการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 1) การประสานงานกับ หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพผ่านผู้ประสานงานหลัก 2) การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม ก่อนออกฝึก 3) การจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ และ 4) จัดตั้งคณะกรรมการทำงานการฝึกงาน

1.4 การปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีกิจกรรมดังนี้ 1) จัดตั้งคณะกรรมการร่วม ระหว่างมหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การกำกับติดตาม ดูแลการฝึก 2) การออกนิเทศและการจัดประชุมหลังการนิเทศ 3) การประชุมเร่งด่วนเพื่อการประสานงานในการ ฝึกและการนิเทศนักศึกษา 4) การจัดตารางการนิเทศนักศึกษา 5) การจัดสัมมนาหลังฝึก และ 6) การ ส่งเสริมให้รุ่นพี่สอนรุ่นน้องเป็นวิทยากรให้ความรู้รุ่นน้องก่อนออกฝึก และให้คำปรึกษาระหว่างการฝึก

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตามหลักการ PDCA Cycle โดยมีผู้ให้ข้อมูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การสนทนากลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5	41.68
ผู้ประสานงานด้านนิเทศสัมพันธ์ฝ่ายไทย	2	16.66
ผู้ประสานงานด้านนิเทศสัมพันธ์ฝ่ายต่างประเทศ	2	16.66
เจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน	3	25.00
รวม	12	100

จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า

2.1 ด้านการวางแผนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรดำเนินการดังนี้

1) มหาวิทยาลัยควรจัดประชุมพบปะหารือร่วมกันกับหน่วยฝึกงาน เพื่อการวิเคราะห์และติดตามงานให้มีความพร้อมของทุกฝ่าย

2) มหาวิทยาลัยควรจัดประชุมตามแผน เพื่อจัดเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3) มหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดการประชุมเตรียมความพร้อม โดยควรเชิญผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้ดูแลรับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้บริหารสถานประกอบการ พี่เลี้ยง และศิษย์เก่ามาให้คำแนะนำรวมถึงข้อเสนอแนะการฝึก

4) มหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับ

5) การจัดเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์กรทั้งมหาวิทยาลัย และหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีการแจ้งล่วงหน้า การปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร ได้แก่ การมาทำงานตรงต่อเวลา มุ่งมั่นต่อการทำงาน สร้างสรรค์ผลงาน ภาวะระเบียบของหน่วยงาน เป็นต้น ในการเตรียมความพร้อมนั้น ควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลนักศึกษาฝึกงาน ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกงานมีบุคลากรที่มีความพร้อมในการสนับสนุนการฝึกงาน

2.2 ด้านการดำเนินการตามแผนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรดำเนินการดังนี้

1) หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรมีการจัดประชุมการกำหนดวิธีการฝึกระหว่างมหาวิทยาลัยและนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้แผนการฝึกที่สมบูรณ์ ก่อนเริ่มการฝึก

2) การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรมีการประชุมพร้อมกันทุกเพื่อให้มีส่วนร่วมในการทำงานให้ได้แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การประเมินผล และงบประมาณที่เหมาะสมเพียงพอ

3) การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรอยู่บนพื้นฐานของกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ประกอบด้วย กำหนดวิธีการฝึก กิจกรรมการฝึก และเวลาที่ใช้ในการฝึกต้องสอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตร และมาตรฐานของสถานประกอบการ

4) มหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรวางแผนการฝึกร่วมกัน โดยต้องคำนึงถึงการจัดการเรียน สถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และกิจกรรมที่เหมาะสมแก่เพศของนักศึกษา และคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ

5) มหาวิทยาลัยควรนำวัฒนธรรมองค์กรของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความดีขององค์กรมาใช้ในการประกอบการพิจารณาการจัดเตรียมแผนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากนี้ หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ต้องเคารพในความตั้งใจและเป้าหมายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

6) หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือ และงบประมาณสำหรับนักศึกษาในการทำโครงการพิเศษร่วมกับพี่เลี้ยง และการแก้ปัญหาในหน่วยฝึกงาน

2.3 ด้านการตรวจสอบการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรดำเนินการดังนี้

1) มหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรมีการจัดประชุมแต่ละส่วนงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความพร้อมก่อนเริ่มการฝึก ได้แก่ การส่งมอบข้อมูลระหว่างกัน การจัดกิจกรรม การจัดปฐมนิเทศ การจัดตั้งคณะทำงาน และผู้ประสานงาน

2) หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรรับฟังความคิดเห็นจากพี่เลี้ยงรวมถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อการจัดเตรียมการฝึก และการนำข้อมูลมาปรับปรุงแผนต่อไป

3) หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดปฐมนิเทศ เป็นกิจกรรมพบปะกันครั้งแรกของผู้บริหาร พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และนักศึกษา โดยกิจกรรมสำคัญ คือ การแนะนำพี่เลี้ยง วัฒนธรรมองค์กร ประสบการณ์ที่ผ่านมา การอยู่ร่วมกันในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกันในทุกฝ่าย

4) หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรเน้นย้ำเรื่องวัฒนธรรมองค์กร โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องให้ความเคารพในสถานที่ทำงานทั้งสองฝ่าย และการประพฤติตนให้เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน

5) หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรให้เกียรติ ให้การยกย่อง และปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิหรือข่มเหงรังแกนักศึกษา ซึ่งอาจจะสร้างความเสื่อมเสียชื่อเสียงของหน่วยฝึก

2.4 ด้านการปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรดำเนินการดังนี้

1) มหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดทำแผนการนิเทศการฝึก รวมถึงรูปแบบการนิเทศ การให้คะแนน การประเมินผล และการรายงานผลการฝึก

2) มหาวิทยาลัยควรทบทวนและจัดเตรียมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยยึดหลักการและระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยคู่แลกเปลี่ยน และเกณฑ์การฝึกของมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ โดยหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพเตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศฯ

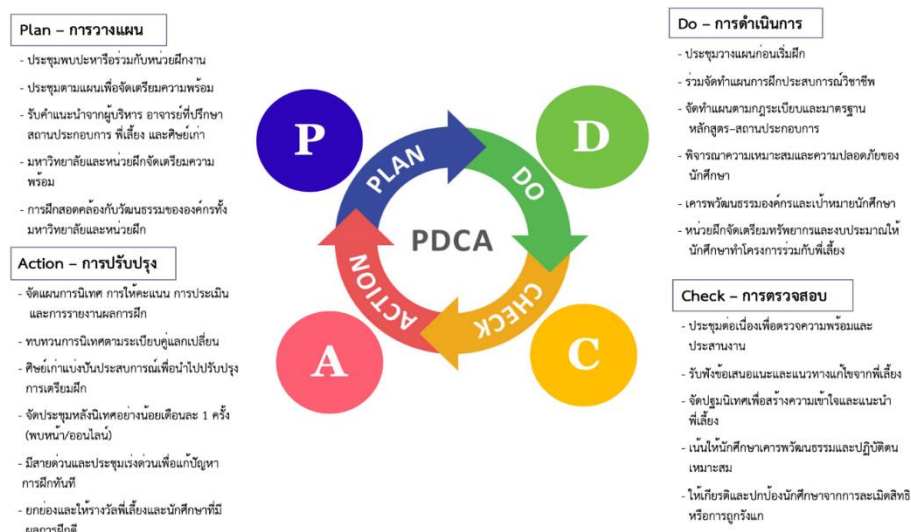
3) มหาวิทยาลัยควรเชิญนักศึกษาตัวแทนศิษย์เก่ามาเล่าประสบการณ์ เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่รุ่นน้อง รวมถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อนำข้อมูลสำหรับการเตรียมตัวและเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปีการศึกษาต่อไป

4) การออกนิเทศ และการจัดประชุมหลังการนิเทศควรมีความถี่ตามกำลังและความพร้อมของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งอาจเป็นการนิเทศในสถานที่หรือออนไลน์ก็ได้

5) มหาวิทยาลัยและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดให้มีสายด่วนและการประชุมเร่งด่วน เพื่อการประสานงานในการฝึกและการนิเทศนักศึกษา พร้อมการแก้ปัญหาอย่างทันท่วงที

6) หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดให้มีการยกย่องหรือการให้รางวัลแก่พี่เลี้ยง และนักศึกษาที่มีผลการฝึกดีเด่น และการยกย่องหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ผลการวิจัย การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตามวงจร PDCA Cycle สามารถแสดงได้ดังภาพนี้

อภิปรายผล

1. สภาพการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตามหลักการวงจร PDCA Cycle พบว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตามหลักการวงจร PDCA Cycle แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนฝึก 2) ด้านดำเนินการตามแผนการฝึก 3) ด้านการตรวจสอบการจัดฝึก และ 4) ด้านการปรับปรุงการจัดฝึก โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกตามมาตรฐานการจัดการหลักสูตรการวางแผนการกำกับติดตาม การแก้ปัญหา การกำกับดูแลนักศึกษาในระหว่างการฝึก การนิเทศการฝึก การประเมินผล และการรายงานผล สอดคล้องกับงานวิจัยของนรินทรา จันทพร, อิชฎิ ภูอินทร์ และเพ็ญนิภา พูลสวัสดิ์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬาในทีมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในประเทศไทย พบว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬามีการวางแผนระบบ การกำกับติดตาม การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้เป็นไปตามหลักสูตร และสอดคล้องกับ กรรณีสสร อินทรบำรุง และศิริณา จิตต์จรัส (2564) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า มีการดำเนินการตามกระบวนการ PDCA ทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการฝึกประสบการณ์ 2. แนวทางการพัฒนาการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า 1) ด้านการวางแผน มหาวิทยาลัยต้องจัดประชุมร่วมกับหน่วยฝึกงานทั้ง 3 ฝ่าย การเตรียมความพร้อม การดำเนินการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร 2) ด้านการดำเนินการตามแผน ต้องมีการกำหนดวิธีการฝึกการประชุมเตรียมความพร้อม การจัดการภาระงานและกิจกรรม

ที่เหมาะสม รวมถึงสถานที่ เครื่องมือและงบประมาณ 3) ด้านการตรวจสอบ ต้องมีการประชุมอย่างต่อเนื่อง การส่งมอบข้อมูลการจัดระบบการประชุมตามมาตรฐาน การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย การเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแผน และ 4) การปรับปรุงการฝึก ต้องทำแผนการนิเทศที่ชัดเจน การทบทวนแผนการฝึก การเชิญตัวแทนนักศึกษามาเล่าประสบการณ์การฝึก และการจัดให้มีการยกย่องหรือให้รางวัลแก่นักศึกษาหรือพี่เลี้ยงที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพดีเด่น สอดคล้องกับวิธีตั้งประดิษฐ์, วินัย ทองมัน และวรกฤต เกื้อนช้าง (2567) ซึ่งศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาอาชีวศึกษาในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักการบริหารนิเทศ พบว่าการจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะต้องเตรียมการก่อนการจัดฝึกโดยแต่ละฝ่าย ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดประชุมแต่ละส่วนงานของตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบความพร้อมก่อนเริ่มการฝึก ได้แก่ การส่งมอบข้อมูลระหว่างกัน การจัดกิจกรรม การจัดปฐมนิเทศ การจัดตั้งคณะทำงาน และผู้ประสานงานรวมถึง ควรมีการนำวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายในการกำกับติดตามและนำหลักการบริหารจัดการมาร่วมการดำเนินการจัดการฝึกงานอย่างเป็นรูปธรรม
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฝึกงานในสถานศึกษาต้องนำหลัก PDCA Cycle หรือหลักการบริหารจัดการที่เหมาะสมมาบูรณาการจัดการฝึกงานอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกงานและทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา แลกเปลี่ยนก่อนออกฝึกงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความพร้อมการฝึกงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ เนื่องจากสภาพแวดล้อมของหน่วยฝึกงานในประเทศไทย อาจมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากประเทศของนักศึกษา ดังนั้น หากนักศึกษาแลกเปลี่ยนได้รับการพัฒนา ฝึกอบรม และเสริมสร้างสมรรถนะความพร้อมในทุกด้านก่อนออกฝึกงาน นักศึกษาแลกเปลี่ยนย่อมจะทำหน้าที่ในฐานะนักศึกษาฝึกงานที่บรรลุความสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนด และมีความสุขกับการเดินทางมาฝึกงานภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรอย่างต่อเนื่อง
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปทดลองใช้กับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่ยังขาดแนวทางการฝึกงาน สำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นทางการ เพื่อหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ เกี่ยวกับแนวทางการฝึกงานของนักศึกษาแลกเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษา และบริบทของมหาวิทยาลัย
3. ควรศึกษาวิจัยเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking) เกี่ยวกับรูปแบบการฝึกงานของนักศึกษาแลกเปลี่ยนในมหาวิทยาลัยอุดมศึกษาไทยอื่น เพื่อนำผลการเทียบเคียงสมรรถนะมาใช้

ในการปรับปรุงรูปแบบการฝึกงานของตนเอง และค้นหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการฝึกงานของนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรภัสสร อินทรบำรุง และศิริณา จิตต์จรัส (2564, มกราคม - เมษายน) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 6(1), 127 – 140.
- กวีศุภณัฐ ภิรมยากรรม. (2568). “การปฏิบัติงานตามแนวทาง PDCA: แนวทางสู่ความสำเร็จของงาน”. <https://medium.com/@arts.tnsubkk/>. สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2568.
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2568). “PDCA Cycle / วงจรการควบคุมคุณภาพหรือ วงจรเดมมิง (Deming Cycle)”. <https://www.iok2u.com/?view=article&id=240%3Apdca-cycle-deming-cycle&catid=14> สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2568.
- งานวิเทศสัมพันธ์และกิจการอาเซียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2567). *รายประจำปี 2567 งานวิเทศสัมพันธ์และกิจการอาเซียน*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ดุขฎิ ชลปรีชา และภรณ์ทิพย์ สุภาภรณ์. (2567). การศึกษาประเด็นและแนวทางการปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้วย วิธี Benchmarking กรณีศึกษา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. *วารสารวิจัยสายสนับสนุน ราชมงคลพระนคร*, 2(1), หน้า 12 – 25.
- นรินทรา จันทกร, อิชฎิ กุญอินทร์ และเพ็ญนิภา พูลสวัสดิ์ (2565, มีนาคม).การพัฒนาารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬาในทีมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(3), 78 – 93.
- พิศิษฐ์ ตัณทวนิช และพนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 24(2), 3–12.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ปร.ด.(อิสลามศึกษา). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- รัชนก โสภพิศ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิรัช ตั้งประดิษฐ์, วินัย ทองมัน และวรกฤต เกื้อนช้าง. (2567). รูปแบบการจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาอาชีวศึกษาในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอุปทานนิยม. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 7(2), 319 – 335.
- Asian Development Bank. (2023). *Skills Development for a Modern Economy in Asia*. Manila: ADB Publications

UNESCO. (2021). *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

World Economic Forum. (2023). *The Future of Jobs Report 2023*. Geneva: World Economic.